

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 533/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Nitre sp. zn. sp. zn. 4 Co 60/2014 z 23. apríla 2015 (Rvp 11707/2015), sp. zn. 9 Co 159/2015 zo 16. júla 2015 (Rvp 14125/2015), sp. zn. 9 Co 157/2015 zo 16. júla 2015 (Rvp 14127/2015) a sp. zn. 5 Co 649/2014 z 20. mája 2015 (Rvp 14134/2015) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 11707/2015, Rvp 14125/2015, Rvp 14127/2015 a Rvp 14134/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 533/2016.

Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 7. augusta 2015 a 19. októbra 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“), tak ako sú označené v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté rozhodnutia krajského súdu“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v postavení žalobkyne v konaniach vedených Okresným súdom Nové Zámky a Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresné súdy“), predmetom ktorých bolo rozhodovanie o náhrade majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom okresných súdov, ktoré sú teda súčasne súdmi, ktoré sťažovateľke uvedenú škodu a nemajetkovú ujmu mali spôsobiť.

Okresné súdy rozhodli v predmetných veciach vo veci samej rozsudkami, proti ktorým podala sťažovateľka odvolania. Následne jej okresné súdy vyrubili uzneseniami za podané odvolania súdny poplatok 20 € podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov [príloha zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)]. Proti uzneseniam okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podala sťažovateľka odvolania, o ktorých – podľa tvrdenia sťažovateľky – krajský súd rozhodol napadnutými rozhodnutiami tak, že potvrdil uznesenia okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolania.

Tvrdenie o porušení v sťažnostiach označených práv sťažovateľka odôvodňuje najmä takto:

„Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného

úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatnené nie je podanie odvolania. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov...

... Sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Sťažovateľ preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie...

V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.“

Podľa sťažovateľky jej „bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov... uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal[a]. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľka argumentuje aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 39/2007 z 29. marca 2007 poukazujúc na jeho časť, v ktorej sa uvádza: «Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy.“ (rozhodnutie pre lepšiu orientáciu v prílohe prikladáme). A ďalej: Analogické určovanie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy, pretože v zmysle článku 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, a ak zákon o súdnych poplatkoch ukladá poplatkové povinnosti, musia byť tieto povinnosti stanovené jasne a jednoznačne. Pokiaľ tomu tak nie je, zodpovedá ústavne konformnému výkladu zákona o súdnych poplatkoch záver rešpektujúci zásadu „v pochybnostiach v prospech poplatníka“, t. j. záver, že poplatková povinnosť v týchto prípadoch nevznikla.»

Sťažovateľka ďalej v sťažnostiach uvádza, že „... podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. (zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k) ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.“.

V petite podaných sťažností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a rozhodnutiami krajského súdu, ktoré zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo Trestného poriadku. V zmysle ustanovenia § 166 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností, ktoré sú predmetom tohto prerokovania pred ústavným súdom, a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu

Sťažovateľka v sťažnostiach tvrdí, že napadnutými uneseniami krajský súd potvrdil ako vecne správne rozhodnutia okresných súdov, ktorými tieto mali sťažovateľku zaviazat' na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie proti prvostupňovým rozsudkom, a tým porušil ňou v sťažnosti označené práva podľa ústavy a podľa dohovoru.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľky zistil, že tieto absolútne nekorešponujú so skutočnosťami, ktoré sú obsahom napadnutých rozhodnutí a ktoré sťažovateľka predložila ako prílohy svojich sťažností.

Krajský súd napadnutými uzneseniami sp. zn. 4 Co 60/2014 z 23. apríla 2015, sp. zn. 9 Co 159/2015 zo 16. júla 2015, sp. zn. 9 Co 157/2015 zo 16. júla 2015 a sp. zn. 5 Co 649/2014 z 20. mája 2015 zrušil odvolaním napadnuté uznesenia Okresného súdu Nitra sp. zn. 18 C 16/2013 z 25. februára 2014, Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4 C 560/2012-57 zo 16. januára 2015, Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4 C 565/2012-56 z 11. novembra 2014 a Okresného súdu Nitra sp. zn. 19 C 41/2013 z 2. júna 2014, ktoré sa týkali práve uloženia povinnosti sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za podané odvolania.

Je evidentné, že sťažnosti, ktorými sa sťažovateľka obrátila na ústavný súd, sú zjavne neopodstatnené, pretože námietky v nich uvedené nezodpovedajú objektívnej realite, t. j. skutočným záverom vyplývajúcim z napadnutých rozhodnutí.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 78/03).

Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že medzi označenými napadnutými uzneseniami krajského súdu a namietaným porušením základného práva zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru absentuje akákoľvek príčinná súvislosť, preto sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, bolo preto už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnostiach (napr. návrhom na odklad vykonateľnosti napádaných rozhodnutí).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016